

Подарунок школі

Олег Буцень

Вовка піднімався сходами не кваплячись, важко переставляв ноги по східцях, наче ніс відра з водою. "Ну й дивна ж річ — настрій,— міркував собі Вовка.— Як швидко він може змінюватись! Ще зранку все було так добре, і раптом— на тобі!" Він навіть струснув плечима, мов хотів скинути цей поганий настрій, який, наче тягар, заважав рухатись, сміятись, думати. Та хіба його так легко позбудешся?

На площадці другого поверху сидів великий сірий кіт. З досади Вовка замахнувся на нього, і кіт, войовниче зашипівши, проскочив йому між ногами. Але настрої від цього однаково не став кращим. Так і прийшов додому Вовка насуплений. Навіть обідати не став: побовтав ложкою суп і відсунув тарілку.

— Що сталося, Вовочко? — стурбовано запитала мама.— Голівка не болить?

— Ні,— зітхнув Вовка.— Так просто.

— А я вже давно запримітила,— втрутилась у розмову бабуся, відкладаючи плетиво:—Тільки в нашого Вовки поганий настрій — так і чекай дощу.

— Дощ і без мене піти може,— буркнув Вовка.— Це Ігор мені допіру настрої зіпсував.

— Чим же він тебе скривдив? Може, вдарив?

— Еге, хай би спробував тільки. Я б йому дав...

— Так що ж все-таки сталося?

Вовка колупнув нігтем вишивку на скатертині, шморгнув носом і сказав:

— Він у подарунок школі зробив модель підводного човна.

Бабуся здивовано глянула з-над окулярів.

— І він під водою плаває?

— А де ж йому ще плавати? Не в повітрі ж,— роздратовано відповів Вовка.

— А ти зроби такий човен, щоб по воді плавав.

— Нічого ти, бабуся, не тямиш у цих справах. Я б, може, й не такий човен зробив, та пізно вже: завтра перше вересня, до школи йти треба.

— Було б раніше думати,— корила сина мама.— А тепер як підеш у школу без подарунка? Всі діти як діти, а ти... Сором та й годі!

— Може, візьмеш гроші і купиш що-небудь? — шукала бабуся виходу з тієї скрути.

— Та як же ти не розумієш! — спалахнув Вовка.— Хіба я можу принести до школи якусь там річ, коли на ній буде написано: "Подільський райпромкомбінат". Мене ж усі затюкають! Своїми руками треба щось зробити. Власними.

— Заспокойся, Вовочко,— примирливо сказала бабуся.— Ще є час, і я тобі гарну серветку зроблю.

— Потрібна мені твоя серветка! Хай дівчиська цим займаються.

— Вовочко, тихіше. Не забувай, що тобі лікар сказав — не хвилюватись. Зараз ми щось придумаємо. Дай-но лишень поміркувати. Ось так. Спокійно.

Поки бабуса думала, Вовка ходив по кімнаті і пригадував, що приносили в школу його однокласники минулого року.

— Гербарій... колекцію метеликів... чучело білки... — бурмотів він собі під ніс.— Вже придумали?

— Який ти скорий! — кинула мама.— У тебе було ціле літо,— і ти нічого не придумав...

— Зачекай трошки.— Бабуса замислилась.— От коли б можна було пиріг спекти! — сказала вона мрійно.— Я б такий спекла, з яблуками чи сливами,— за вуха не відтягнеш!

— Ну навіщо мені твій пиріг? — кокошився Вовка.— Я ж тобі сказав: я не дівчисько. Не дів-чись-ко! Розумієш!

— Забула, внучку, забула,— квапливо мовила стара.— А шкода, що ти не дівчинка. Менше б мороки було.

В кімнаті усі мовчать.

Лише чути, як на кухні сердито сопе чайник, але зараз не до нього.

— А може,— невпевнено починає бабуса,— може, нам Івана Матвійовича покликати? У нього руки на всі штуки.

Іван Матвійович, давній знайомий померлого Вовчиного дідуса, працював на меблевій фабриці. Він і дома у вільний час любив столярувати. Робив сусідським малюкам кріселка, з яких і наивигадливіші вертуни не могли вилізти, різні іграшки, незвичайні різьблені шкатулки. В його кімнаті часто пахло столярним клеєм, свіжими смоляними стружками.

Вовка зразу збагнув, що кращого за Івана Матвійовича порадника в такому ділі не знайдеш. Він уже зуміє щось порадити.

— Покликати? — благально дивлячись на маму, спитав Вовка.

— Поклич,— зітхаючи проказала мама.

Через кілька хвилин разом з Вовкою до кімнати зайшов Іван Матвійович.

Високий, сивоусий, в окулярах, за якими ховалися трохи примружені хитруваті очі,— таким його Вовка пам'ятає все життя.

— Сідайте,— люб'язно запрошує його бабуса. Іван Матвійович сідає біля столу і кладе на коліна жилаві заскоруб-лі руки.

— У нас тут така справа,— неквапливо починає розмову Вовчина мати.— Завтра — перше вересня, і синові треба йти до школи. І от... як би це вам пояснити... Подарунок школі треба... Розумієте?

— Які ж тут розмови! — Кінчики вусів Івана Матвійовича підстрибують угору.— Коли треба щось піднести — будь ласка. Все в наших руках.

— Та ні,— втручається в розмову бабуса.— В тім-то й річ, що нести ще нема чого. Ми з вами порадитись хотіли.

Іван Матвійович здивовано дивиться на бабусю, на Вовку, на його матір.

— Не розумію. Про що порадитись?

— Та про подарунок же!

— Це для тебе? — його лукаві очі з кошлатими бровами зупиняються на Вовці. Вовка улесливо всміхається.

— Для мене. Тобто не для мене, а для школи. У нас першого вересня всі приходять з подарунками. Хто що зробив — несуть.

— Ага, нарешті второпав.

— От і добре,— радіє бабуся.— Іване Матвійовичу, придумайте що-небудь для нашого Вовочки.

— А що він сам робив улітку?

— Відпочивав... Купався... Ще в футбол грав.

— Так-так,— задумливо говорить Іван Матвійович,— забиті голи в школу, звісно, не понесеш. А втім... знаєте що? Недавно один халамидник мало не розбив мені шибку своїм планером. Так я той планер забрав і в кладовку кинув.

— А він не поламаний? — рятівний вогник надії спалахнув у Вовчиних очах.

— Начебто ні. Може, десь трошки. Так його підклеїти можна. Взагалі — добре зроблений. Молодець хлопець!

З радощів Вовка навіть застрибав.

— Іване Матвійовичу! Принесіть. Зараз. От буде здорово!

— Будь ласка, можу й зараз.

Він неквапно підвівся і вийшов.

— Ну, от все й влаштувалося,— зраділа мама, коли старий зачинив за собою двері.

— Я ж казала, що Іван Матвійович нас виручить, — посміхнулася бабуся і знову почала плести.— Шкода тільки, що ми так високо живемо: нічого до нас у вікна не залітає.

Але Вовці вже нецікаво було слухати, що там бурмотіла собі під ніс бабуся.

Він бігав по кімнаті і, задоволений, стукав себе ліктями під боки.

— Оце діло — планер! А то вигадали там якісь пироги, серветку!

Почувши на сходах розмірені кроки, він прожогом кинувся відчиняти двері.

— Хіба поганий? — гордовито сказав Іван Матвійович, простягаючи планер з довгими паперовими крилами.

Усі з цікавістю почали розглядати планер.

— Просто чудесний! Кращого подарунка й не придумаєш!

Вовка схопив планер і, змахнувши рукою, пустив його.

Планер пролетів під люстрою і м'яко сів на диван.

— От тепер я втру ніс Юркові! Хай не думає, що тільки він один уміє такі робити.

— Обережно, Вовочко, не поламай,— занепокоїлась бабуся.— А ви, Іване Матвійовичу, вибачте вже мені. Не забувайте про нашого Вовочку. Йому ж бо ще не один рік ходити до школи. І коли вам ще хтось розіб'є шибку якоюсь там штукаю, то ви її... прибережіть.

І раптом, коли все вже, здавалося, було так добре, пролунав відчайдушний Вовчин зойк.

— Зламав? — злякалася мама.

— Ні,— захникав Вовка.— У нього під крилом на планці вирізано "ЮС-10". Це десята модель Юрка Супруна.

І Вовка заревів, як бичок. Мама так і завмерла, бабуса випустила з рук плетиво.

А Іван Матвійович, ледь усміхаючись у вуса, розвів руками і сказав:

— Більше придумати нічого не можу.